

Uz sākumlapu>Nauda/naudas prasījumi>Maksātnespēja un bankrots Maksātnespēja un bankrots

Slovēnija

1 Pret kādiem subjektiem var vērst maksātnespējas procedūru?

Maksātnespējas procedūra un preventīvā pārstrukturēšana ir paredzēta

Likumā par finanšu operācijām, maksātnespējas procedūru un piespiedu likvidāciju (*Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju*)

(turpmāk — „ZFPIPP”).

I. MAKSĀTNESPĒJAS PROCEDŪRAS

1. Finanšu pārstrukturēšanas procedūra — reorganizācija

Obligāto strīdu noregulēšanas procedūru var ierosināt pret:

- juridisku personu, kas organizēta kā uzņēmums vai kooperatīvs, ja vien tiesību akti attiecībā uz noteiktu uzņēmumu vai kooperatīvu neparedz citādi, ņemot vērā darbību, kurā tas ir iesaistīts;
- uzņēmēju;
- jebkuru citu juridisku personu, kad to paredz tiesību akti.

Obligātā strīdu noregulēšanas procedūra ietver arī **īpašus noteikumus attiecībā uz liela, vidēja vai maza uzņēmuma obligāto strīdu noregulēšanu**. Šī procedūra paredz plašāku pasākumu kopumu parādnieka saistību finanšu pārstrukturēšanai (piemēram, kreditoru nodrošinātos prasījumus).

Vienkāršotā obligātā strīdu noregulēšanas procedūra ir atļauta tikai pret uzņēmumu, kas saskaņā ar Likuma par komercsabiedrībām (*Zakon o gospodarskih družbah*) noteikumiem uzskatāms par mikrouzņēmumu vai pret uzņēmēju, kas atbilst mikrouzņēmuma vai maza uzņēmuma kritērijiem.

2. Bankrota procedūra

Bankrota procedūra pret juridisku personu var tikt ierosināta pret jebkuru juridisku personu, ja vien tiesību akti, kas regulē noteiktu juridisko formu vai noteiktu juridiskās personas veidu, nenosaka citādi. Bankrota procedūra pret maksātnespējīgu uzņēmumu pieļaujama tikai ar Slovēnijas valdības piekrišanu.

Personisko bankrotu var vērst pret:

- uzņēmēja īpašumu;
- privātpersonas īpašumu (doktora, notāra, jurista, lauksaimnieka vai citas fiziskas personas, kas nav uzņēmējs un profesijas ietvaros veic konkrētu darbību);
- patērētāja īpašumu.

Bankrotu mantošanas lietās var ierosināt attiecībā uz testatora, kuram ir pārlieku lielas parādsaistības — mirušas fiziskās personas — īpašumu.

II. PROCEDŪRAS PIRMS MAKSĀTNESPĒJAS

Preventīvā pārstrukturēšanas procedūra

Preventīvā pārstrukturēšanas procedūra ir atļauta tikai pret kapitālsabiedrību, kas uzskatāma par lielu, vidēju vai mazu uzņēmumu saskaņā ar Likuma par komercsabiedrībām noteikumiem.

2 Saskaņā ar kādiem nosacījumiem var sākt maksātnespējas procedūru?

Maksātnespēja

Galvenā maksātnespējas procedūras uzsākšanas prasība ir tā, ka jāpastāv maksātnespējas apstākļiem. **Maksātnespēja** ir definēta kā situācija, kad:

- parādnieks **bijis maksātnespējīgs ilgu laika periodu**, jo tas nespēja samaksāt visas šajā periodā maksājamās saistības;
- parādnieks kļuvis **ilgstoši maksātnespējīgs**, jo tā īpašuma vērtība ir mazāka par tā saistību summu (**pārlieku lielas parādsaistības** vai parādnieka kapitālsabiedrības zaudējumi kopā ar iepriekšējo gadu zaudējumiem pašreizējā gadā pārsniedz pusi no akciju kapitāla, un zaudējumus nevar segt, izmantojot iepriekšējo gadu peļņu vai rezerves).

Prejudiciālā un galvenā maksātnespējas procedūra

Maksātnespējas procedūras ietver „prejudiciālo” un „galveno” maksātnespējas procedūru. Prejudiciālo maksātnespējas procedūru uzsāk, iesniedzot lūgumrakstu par procedūras uzsākšanu (lūgumrakstu par maksātnespējas procedūras uzsākšanu). Prejudiciālās maksātnespējas procedūras laikā tiesa lemj par procedūras uzsākšanas nosacījumiem. Galveno procedūru uzsāk, pieņemot lēmumu, kurā tiesa lemj par procedūras uzsākšanu (maksātnespējas procedūras uzsākšana).

Prejudiciālās un galvenās maksātnespējas procedūras puses

Prejudiciālajā procedūrā procesuālās darbības var veikt procedūras lūgumraksta iesniedzējs, parādnieks, pret kuru iesniegts lūgumraksts par procedūras uzsākšanu, kad pats parādnieks nav lūgumraksta iesniedzējs, un kreditors, kas var pierādīt, ka tam varētu būt prasījums pret parādnieku, pret kuru tika iesniegts lūgumraksts par procedūras uzsākšanu, ja šis kreditors paziņo par savu nodomu piedalīties prejudiciālajā procedūrā.

Galvenajā maksātnespējas procedūrā procesuālās darbības var veikt jebkurš kreditors, kas procedūras laikā iesniedz prasījumu pret maksātnespējīgo parādnieku, kā arī maksātnespējīgais parādnieks (obligātās strīdu noregulēšanas, vienkāršotās obligātās strīdu noregulēšanas un personiskā bankrota gadījumā).

Procedūras uzsākšana un paziņošana par tiesvedību

Tajā pašā dienā, kad tiesa izdod lēmumu par procedūras uzsākšanu, tā publicē šo lēmumu tīmekļa lapās, ko izmanto tiesas dokumentu, dalībnieku dokumentu un citas maksātnespējas procedūru informācijas publicēšanai. Tiesa ar paziņojumu informē kreditorus par procedūras uzsākšanu — tas jāpublicē tajā pašā dienā un tajā pašā laikā, kad tā publicē lēmumu par procedūras uzsākšanu. Šajā lēmumā tā publicē svarīgu informāciju par procedūru. Procedūras uzsākšanas tiesiskās sekas stājas spēkā dienā, kad tiek publicēts paziņojums par bankrota procedūras uzsākšanu.

Procedūras lūgumraksta iesniedzējs

Lūgumrakstu par **obligātās strīdu noregulēšanas procedūras** uzsākšanu var iesniegt tikai maksātnespējīgs parādnieks vai personīgi atbildīgs uzņēmuma-parādnieka akcionārs. Lūgumrakstu par **obligātās strīdu noregulēšanas procedūras pret lielu, vidēju vai mazu uzņēmumu** uzsākšanu var iesniegt arī kreditori, kam kopīgi pieder vismaz 20 % visu finanšu prasījumu. Piemēram, tās var būt bankas, ko uzskata par labi informētām struktūrām un kurām ir nepieciešamā informācija, infrastruktūra un personāls, lai izveidotu plānu maksātnespējīgā parādnieka finanšu pārstrukturēšanai.

Obligātā strīdu noregulēšanas procedūra norisinās ar mērķi ļaut maksātnespējīgam parādniekam kļūt finansiāli maksātnespējīgam īstermiņā un ilgtermiņā, īstenojot piemērotus finanšu pārstrukturēšanas pasākumus. Lai ļautu parādniekam veikt uzņēmējdarbību parastajā kārtībā (un nodrošināt pašreizējai uzņēmējdarbībai nepieciešamo likviditāti) nenoteiktības periodā, kamēr norisinās obligātā strīdu noregulēšanas procedūra, nav atļauta piespiedu parādnieka aktīvu atsavināšana. Lai līdzsvarotu šo „priekšrocību” un neļautu parādniekam to ļaunprātīgi izmantot, tā uzņēmējdarbība tiesvedības laikā ir ierobežota, atļaujot veikt tikai parasto uzņēmējdarbību.

Lūgumrakstu par **vienkāršotās obligātās strīdu noregulēšanas procedūras** uzsākšanu var iesniegt tikai maksātnespējīgs parādnieks. Šajā procedūrā pārstrukturēšana attiecas tikai uz nenodrošinātiem parastiem prasījumiem. Vienkāršota obligātā strīdu noregulēšana nekādi neietekmē ne prioritātes vai nodrošinātos prasījumus, ne prasījumus attiecībā uz nodokļiem un ieguldījumiem.

Lūgumrakstu par **bankrota procedūras** uzsākšanu var iesniegt parādnieks, atbildīgs parādnieka akcionārs, kreditors vai Slovēnijas Republikas Valsts garantiju, uzturētājam fondam (Javni jamstveni, preživninski in invalidski sklad Republike Slovenije). Kreditoram jāpierāda iespējamība, ka tā prasījums pret parādnieku tiks izpildīts un ka parādnieks kavē prasījuma apmaksu par vairāk nekā diviem mēnešiem. Slovēnijas Republikas Valsts garantiju, uzturētājam fondam jāpierāda iespējamība, ka darbiniekiem ir prasījumi pret ierosinātās bankrota procedūras parādnieku un ka parādnieks kavē šo prasījumu apmaksu par vairāk nekā diviem mēnešiem.

Preventīvā pārstrukturēšanas procedūra tiek veikta ar mērķi ļaut parādniekam, kurš viena gada laikā varētu kļūt maksātnespējīgs, veikt noteiktus pasākumus tā finanšu saistību pārstrukturēšanai, kā arī citus nepieciešamos finanšu pārstrukturēšanas pasākumus, lai novērstu iespējamās maksātnespējas cēloņus, pamatojoties uz līgumu par finanšu pārstrukturēšanu. Lūgumrakstu par preventīvās pārstrukturēšanas procedūras uzsākšanu var iesniegt tikai parādnieks. Lūgumraksts par preventīvās pārstrukturēšanas procedūras uzsākšanu jāapstiprina kreditoriem, kam pieder vismaz 30 % akciju no visiem finanšu prasījumiem pret parādnieku. Parādniekam jāpievieno lūgumrakstam notariāli apstiprināta kreditoru paziņojuma kopija, kurā sniegta piekrišana procedūras uzsākšanai.

Tīmekļa lapas maksātnespējas procedūru publicēšanai

Attiecībā uz visām maksātnespējas procedūrām maksātnespējas procedūru publikācijām paredzētajās tīmekļa lapās jāpublicē:

informācija par individuālajām obligātajām strīdu noregulēšanas procedūrām, bankrota procedūrām, likvidāciju ar tiesas lēmumu, vienkāršoto obligāto strīdu noregulēšanu, preventīvo pārstrukturēšanu un bankrotu mantošanas lietās;

tiesas lēmumi, kas pieņemti procedūrās (izņemot noteiktus tiesību aktos paredzētus izņēmuma gadījumus);

paziņojumi par procedūru uzsākšanu, paziņojumi par sēžu datumiem, kā arī citi paziņojumi un aicinājumi uz balsošanu, ko tiesa izdod saskaņā ar tiesību aktiem;

kreditoru komitejas sēžu un sesiju ieraksti;

administratoru un maksātnespējīgo parādnieku ziņojumi obligāto strīdu noregulēšanas procedūru ietvaros;

apstiprināto prasījumu saraksti;

procedūru pušu iesniegumi un citi tiesas dokumenti, kas jāpublicē saskaņā ar ZFPPIPP;

visi paziņojumi par publiskām izsolēm un aicinājumi iesniegt piedāvājumus saistībā ar parādnieka īpašuma pārdošanu.

Maksātnespējas procedūru informācijas publicēšanai paredzētās tīmekļa lapas pārvalda Slovēnijas Republikas Publisko juridisko ierakstu un saistīto pakalpojumu aģentūra (*Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve*, turpmāk — „AJPES”). Pastāv neapstrīdama normatīva prezumpcija, ka maksātnespējas procedūrā iesaistītās puses un visas citas personas uzzina par tiesas lēmumiem, citu pušu lūgumrakstiem un citām tiesiskām darbībām astoņas dienas pēc to publicēšanas. Tāpēc tīmekļa lapas ir **publiskas un bez maksas**.

3 Kādi aktīvi ietilpst maksātnespējīgā parādnieka mantā? Kā rīkojas ar aktīviem, ko parādnieks iegūst vai kas pāriet parādnieka īpašumā pēc maksātnespējas procedūras sākšanas?

Obligātā strīdu noregulēšanas procedūra

Pēc **obligātās strīdu noregulēšanas procedūras** uzsākšanas parādniekam jā saglabā tā īpašums. Tas var pārdot tikai to īpašumu, kas nav nepieciešams uzņēmējdarbībai, kad šāda īpašuma pārdošana finanšu pārstrukturēšanas plānā ir identificēta kā finanšu pārstrukturēšanas pasākums. Pēc obligātās strīdu noregulēšanas procedūras uzsākšanas parādnieks var saņemt aizdevumus tikai ar tiesas piekrišanu, un tie ir ierobežoti līdz kopējai likvido aktīvu vērtībai, kas nepieciešama parastajai uzņēmējdarbībai un obligātās strīdu noregulēšanas procedūras izmaksu segšanai.

Prasījumi, kas radušies saistībā ar parādnieka parastās uzņēmējdarbības finansēšanu obligātajā strīdu noregulēšanas procedūrā un preventīvā pārstrukturēšanas procedūrā, tiek samaksāti pirms prioritātes prasījumu (t. i., procedūras izmaksu) apmaksas potenciālā vēlākā bankrota procedūrā, vispārīgi sadalot parādnieka īpašumu.

Bankrota procedūra

Parādnieka, kas ir juridiska persona, maksātnespējas masa ietver parādnieka īpašumu, uzsākot procedūru, visu īpašumu, kas iegūts, pārdodot un pārvaldot maksātnespējas masu, kā arī apstrīdot bankrotējušā parādnieka tiesiskās darbības, un īpašumu, kas iegūts, turpinot uzņēmējdarbību gadījumos, kad bankrotējušais parādnieks saskaņā ar ZFPPIPP turpina uzņēmējdarbību pēc bankrota procedūras uzsākšanas. Maksātnespējas masa ietver arī īpašumu, kas iegūts, iesniedzot prasības pret personīgi atbildīgiem bankrotējušā parādnieka akcionāriem, izņemot aktīvus, kas ir nekavējoties nepieciešami pamatvajadzību apmierināšanai.

Parādnieka, kam ir personiskais bankrots, maksātnespējas masa ietver visu īpašumu, ko bankrotējušais parādnieks iegūst pārbaudes periodā līdz atbrīvošanai no pienākumiem vai līdz bankrota procedūras izbeigšanai. Personiskā bankrota gadījumā no parādnieka īpašuma izslēdz:

- priekšmetus (personīgai lietošanai paredzētus priekšmetus), mājaisaimniecības preces (mēbeles, ledusskapji, plīti, veļas mazgājamo mašīnu u. c.), kas parādniekam un parādnieka mājaisaimniecības locekļiem ir nekavējoties nepieciešami, priekšmetus, kas nekavējoties nepieciešami parādnieka darba veikšanai, apbalvojumus un atzinības, laulības gredzenu, personiskās vēstules, ar roku rakstītus materiālus un citus personīgos dokumentus (ģimenes locekļu attēlus un fotogrāfijas u. c.);

- parādsaistības (parādsaistības attiecībā uz tiesisko nodrošinājumu, parādsaistības attiecībā uz miesas bojājumu kompensāciju saskaņā ar invaliditātes apdrošināšanu, parādsaistības attiecībā uz finansiālo sociālo palīdzību u. c.).

Turklāt maksātnespējas masa personiskā bankrota gadījumā neietver parādnieka peļņu, kas nepieciešama sociālā minimuma nodrošināšanai (parādnieks saglabā vismaz 76 % no minimālās algas un gadījumos, kad parādnieks uztur ģimenes locekli vai citu personu, kas parādniekam jāuztur saskaņā ar tiesību aktos noteikto, — uzturētajai personai paredzēto summu).

Personiskā bankrota gadījumā parādniekam ir garantēts tas pats sociālais minimums, ko viņš saņemtu individuālas izpildes gadījumā.

4 Kādas ir parādnieka pilnvaras un kādas - maksātnespējas administratora pilnvaras?

Tiesas kompetence un uzdevumi

Apgabaltiesai ir kompetence izskatīt maksātnespējas procedūras. Maksātnespējas procedūru vada viens tiesnesis. Ljubjanas Augstā tiesa (*Višje sodišče v Ljubljani*) ir teritoriāli kompetenta lemt par pārsūdzībām visās maksātnespējas procedūrās.

Administratora iecelšana un viņa pilnvaras

Administrators maksātnespējas procedūrās īsteno tiesību aktos noteiktās pilnvaras un veic uzdevumus, lai aizsargātu kreditoru intereses. Administratoru ieceļ obligātajā strīdu noregulēšanas procedūrā un bankrota procedūrā. Administratoru ieceļ tiesa, pieņemot lēmumu par maksātnespējas procedūras uzsākšanu. Obligātajās strīdu noregulēšanas procedūrās pret lieliem, vidējiem vai maziem uzņēmumiem tiesa ieceļ administratoru, pieņemot lēmumu nākamajā dienā pēc lūgumraksta par procedūras uzsākšanu saņemšanas.

Obligātajā strīdu noregulēšanas procedūrā administrators uzrauga parādnieka uzņēmējdarbību. Šajā saistībā maksātnespējīgajam parādniekam jāsniedz visa uzraudzībai nepieciešamā informācija un jāļauj pārbaudīt tā komercdarbības uzskaites dokumentus un dokumentāciju. Šādā procedūrā parādnieka rīcībspēja ir ierobežota. Pēc procedūras uzsākšanas parādnieks var veikt tikai parasto (pašreizējo) uzņēmējdarbību, kas saistīta ar tā darbībām un ar uzņēmuma saistību kārtošānu. Pēc procedūras uzsākšanas parādnieks drīkst rīkoties ar savu īpašumu tikai tādā apmērā, kas nepieciešams parastās uzņēmējdarbības veikšanai, un tas nedrīkst saņemt aizdevumus vai kredītus, sniegt garantijas vai galvojumus, noslēgt līgumu vai veikt jebkādu citu darbību, kas izraisītu nevienlīdzīgu attieksmi pret kreditoriem vai kavētu finanšu pārstrukturēšanas īstenošanu. Pēc obligātās strīdu noregulēšanas procedūras uzsākšanas parādnieks drīkst ārpus parastajiem līgumiem, saņemt tiesas piekrišanu, pārdot īpašumu, kas vairs nav nepieciešams tā uzņēmumam, ja īpašuma pārdošana finanšu pārstrukturēšanas plānā ir norādīta kā finanšu pārstrukturēšanas pasākums. Parādnieks var saņemt aizdevumus vai kredītus, kas ir ierobežoti līdz kopējai likvidāto aktīvu vērtībai, kas nepieciešama parastajai uzņēmējdarbībai un obligātās strīdu noregulēšanas procedūras izmaksu segšanai. Tiesa lemj, vai dot piekrišanu, pamatojoties uz administratora vai kreditoru komitejas atzinumu.

Tiklīdz ir uzsākta **bankrota procedūra pret juridisku personu**, parādnieka pārstāvju, pilnvaru turētāja un citu parādnieka pārstāvībai pilnvaroto personu pilnvaras, kā arī parādnieka uzņēmuma pārvaldībai paredzētās vadības pilnvaras izbeidzas. Administrators saskaņā ar procedūras vajadzībām bankrota procedūras laikā iegūst pilnvaras, lai pārvaldītu maksātnespējīgā parādnieka uzņēmumu un pārstāvētu parādnieku:

procesuālajās un citās tiesiskajās darbībās, kas saistītas ar prasījumu pamatošanu, kā arī nošķiršanas un izslēgšanas tiesībām;

procesuālajās un citās tiesiskajās darbībās, lai apstrīdētu maksātnespējīgā parādnieka tiesiskās darbības;

juridiskos līgumos un citās darbībās, kas nepieciešamas parādnieka īpašuma pārdošanai;

atbrīvojuma un citu tiesību īstenošana, ko maksātnespējīgais parādnieks ieguvis bankrota procedūras uzsākšanas tiesisko seku rezultātā;

citos juridiskos darījumos, ko parādnieks drīkst veikt saskaņā ar tiesību aktiem.

Tiklīdz **personiskā bankrota procedūra** ir uzsākta, bankrotējušā parādnieka rīcībspēju ierobežo:

1. nespēja noslēgt līgumus vai veikt citus tiesiskus darījumus vai darbības, kas ietver rīcību ar parādnieka īpašumā iekļauto īpašumu;

2. nespēja bez tiesas piekrišanas:

saņemt aizdevumus vai kredītu, kā arī sniegt garantijas;

atvērt bankas kontu vai citu naudas kontu;

atteikties no mantošanas tiesībām vai citām īpašumtiesībām.

Bankrotējušā parādnieka noslēgtam tiesiskam darījumam vai citai tiesiskai darbībai, kas neatbilst šiem noteikumiem, nav tiesisku seku, izņemot gadījumus, kad otra līgumslēdzēja puse, noslēdzot tiesisko darījumu vai veicot tiesisko darbību, kuras priekšmets bija parādnieka īpašumā ietvertā īpašuma pārdošana, nezina un nevarēja zināt, ka pret parādnieku uzsākta personiskā bankrota procedūra. Principā, un nav pieņemami pierādījumi par pretējo, tiek uzskatīts, ka otra līgumslēdzēja puse zināja, ka pret parādnieku uzsākta personiskā bankrota procedūra, ja līgums vai jebkurš cits tiesisks darījums noslēgts vairāk nekā astoņas dienas pēc paziņojuma par bankrota procedūras uzsākšanu publicēšanas publiskajās tīmekļa lapās, kas paredzētas maksātnespējas procedūru informācijas publicēšanai.

Preventīvā pārstrukturēšanas procedūrā administrators netiek iesaistīts. Parādnieka rīcībspēja šajā procedūrā netiek ierobežota. Administrators netiek iesaistīts arī **vienkāršotajā obligātajā strīdu noregulēšanas procedūrā**.

Licence administratora darba veikšanai

Administratora darbu var veikt tikai persona, kam ir derīga licence no ministrijas, kas atbild par juridiskajiem jautājumiem saistībā ar administratora darba veikšanu maksātnespējas un likvidācijas procedūrās ar tiesas lēmumu.

Par juridiskajiem jautājumiem atbildīgais ministrs izdos licenci par administratora darba veikšanu personai, kas atbilst šādiem nosacījumiem:

ir Slovēnijas Republikas, ES dalībvalsts, EEZ dalībvalsts vai ESAO dalībvalsts piederīgais un pārvalda slovēņu valoda;

ir rīcībspējīgs un ar labu vispārējo veselības stāvokli;

ir vismaz pirmās pakāpes augstākā izglītība vai līdzvērtīga ārvalstīs iegūta izglītība, kas nostrificēta, atzīta vai novērtēta saskaņā ar tiesību aktiem par izglītības novērtēšanu un atzīšanu, vai ir licence revidenta vai pilnvarota revidenta uzdevumu veikšanai;

ir vismaz trīs gadu darba pieredze, kas saistīta ar viņas profesionālo izglītību;

ir apdrošināšanas polise, kas sedz viņas atbildību par zaudējumiem vismaz 500 000 eiro apmērā gadā;

ir nokārtojusi profesionālās kvalifikācijas eksāmenu, lai varētu veikt administratora darbu;

ir sabiedrības uzticības cienīga persona, lai varētu veikt administratora darbu;

apliecinājusi par juridiskajiem jautājumiem atbildīgajai ministrijai, ka viņa apzinīgi un atbildīgi veiks savu darbu administratora amatā un ka viņa centīsies panākt ātru procedūru izbeigšanu, sniedzot kreditoriem labvēlīgākos atmaksas nosacījumus ikvienā maksātnespējas procedūrā, kurai viņa ir iecelts.

5 Saskaņā ar kādiem nosacījumiem var izmantot ieskaitu?

Prasījumu ieskaits, uzsākot obligāto strīdu noregulēšanas procedūru

Ja, uzsākot **obligāto strīdu noregulēšanas procedūru**, pastāv kreditora prasījums pret maksātnespējīgu parādnieku un maksātnespējīgā parādnieka pretprasība pret šo kreditoru, obligātās strīdu noregulēšanas procedūras uzsākšanas brīdī tiek uzskatīts, ka ir veikts prasījumu ieskaits. Šis noteikums attiecas arī uz nemonetāriem prasījumiem un prasījumiem, kas nav maksājami, uzsākot obligāto strīdu noregulēšanas procedūru. Obligātās strīdu noregulēšanas procedūras uzsākšanai nav nekādas ietekmes uz nodrošinātiem un prioritātes prasījumiem un izslēgšanas tiesībām. Maksātnespējas procedūras pret lieliem, vidējiem vai maziem uzņēmumiem uz nodrošinātiem prasījumiem var attiekties finanšu pārstrukturēšana.

Prasījumu ieskaits, uzsākot bankrota procedūru

Ja, uzsākot **bankrota procedūru**, pastāv kreditora prasījums pret bankrotējušo parādnieku un bankrotējušā parādnieka pretprasība pret šo kreditoru, bankrota procedūras uzsākšanas brīdī tiek uzskatīts, ka ir veikts prasījumu ieskaits. Šis noteikums attiecas arī uz nemonetāriem prasījumiem un prasījumiem, kas nav maksājami, uzsākot bankrota procedūru. Kreditors nepaziņo par savu prasījumu pret bankrotējušo parādnieku, bet tam jāpaziņo administratoram par ieskaitu trīs mēnešu laikā pēc bankrota procedūras uzsākšanas paziņojuma publicēšanas. Ja kreditors neinformē administratoru par ieskaitu, kreditors attiecībā pret bankrotējušo parādnieku ir atbildīgs par izmaksām un citiem zaudējumiem, kas bankrotējušajam parādniekam radušies kreditora bezdarbības dēļ. Ja uz kreditora prasījumu pret bankrotējušo parādnieku attiecas nosacījums, ieskaits tiek veikts, ja kreditors pieprasa ieskaitu un tiesa dod savu piekrišanu ieskaitam.

Prasījumam pret bankrota kreditoru, kas tika izvirzīts pirms bankrota procedūras uzsākšanas vai ko jauns kreditors saņēma pirms bankrota procedūras uzsākšanas, balstoties uz cesiju no iepriekšējā kreditora, nevar veikt ieskaitu ar bankrotējušā parādnieka pretprasību pret jauno kreditoru, ja šis prasījums tika izvirzīts pirms bankrota procedūras uzsākšanas.

Prasījumam pret bankrota kreditoru, kas tika izvirzīts pirms bankrota procedūras uzsākšanas, nevar veikt ieskaitu ar bankrotējušā parādnieka pretprasību pret šo kreditoru, ja šis prasījums tika izvirzīts pēc bankrota procedūras uzsākšanas.

6 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē spēkā esošus līgumus, kuros parādnieks ir līgumslēdzēja puse?

Rīkojumi par tiesiska darījuma vai citas tiesiskas darbības veikšanu attiecībā uz parādnieku vairs nav spēkā, ja parādnieks tos izdevis pirms bankrota procedūras uzsākšanas. Pēc bankrota procedūras uzsākšanas maksājumu pakalpojumu sniedzējs saskaņā ar lēmumu par izpildi vai piespiedu piedziņu nedrīkst veikt nekādus maksājumus no maksātnespējīgā parādnieka monetārajiem aktīviem. Piedāvājumi, ko bankrotējušais parādnieks iesniedzis pirms bankrota procedūras uzsākšanas, vairs nav spēkā, izņemot gadījumus, kad adresāts pieņēma piedāvājumu pirms bankrota procedūras uzsākšanas. Administrators var izbeigt īres un nomas līgumus, uzsākot bankrota procedūru, ja bankrotējušais parādnieks noslēdza šos līgumus pirms bankrota procedūras uzsākšanas, paziņojot par to mēnesi iepriekš neatkarīgi no likuma normām un līguma nosacījumiem. Ja bankrotējušais parādnieks izmanto savas tiesības izbeigt līgumu, iepriekšējās paziņošanas laiks sākas tā mēneša pēdējā dienā, kurā otra līgumslēdzēja puse saņēma bankrotējušā parādnieka paziņojumu par līguma izbeigšanu, un beidzas nākamā mēneša pēdējā dienā. Pretēji vispārīgajiem noteikumiem otrai līgumslēdzējai pusei ir tiesības saņemt no bankrotējušā parādnieka atlīdzību par zaudējumiem, kas radās, izmantojot tiesības izbeigt līgumu. Prasījums par zaudējumu atlīdzību ir jāpaziņo bankrota procedūrā, un to samaksā no sadalāmā īpašuma saskaņā ar tiesību aktiem par kreditoru prasījumu apmaksu.

Bankrota procedūras uzsākšana neietekmē izlīguma nolīgumu vai kvalificētu finanšu līgumu, kam piemērojami izlīguma nolīgumā norādītie noteikumi. Ja pēc kopīgo tiesību un pienākumu noteikšanas saskaņā ar izlīguma nolīgumā norādītajiem noteikumiem cita līgumslēdzēja puse izvērta neto monetāro prasījumu pret bankrotējušo parādnieku, otrai līgumslēdzējai pusei bankrota procedūrā jāpaziņo par prasījumu, un, ja prasījums tiek maksāts no sadalāmā īpašuma, tas jādara saskaņā ar tiesību aktos paredzētajiem noteikumiem par kreditoru prasījumu apmaksu.

7 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē procedūras, ko sākuši individuāli kreditori (izņemot tiesvedībā esošas lietas)?

Piespiedu izpildes un aizturējuma tiesību aizliegums

Pēc maksātnespējas procedūras uzsākšanas pret maksātnespējīgu parādnieku tiesību akti parasti neatļauj izdot lēmumu par piespiedu izpildi vai aizturējuma tiesībām, ja vien tiesību aktos nav noteikts citādi.

Pēc preventīvās pārstrukturēšanas procedūras uzsākšanas pret parādnieku nav atļauts izdot lēmumu par piespiedu izpildi vai aizturējuma tiesībām attiecībā uz finanšu prasījumu, kas ir preventīvās pārstrukturēšanas priekšmets.

Saistībā ar piespiedu izpildi vai aizturējuma tiesībām uzsāktas procedūras izbeigšana

Procedūra saistībā ar piespiedu izpildi vai aizturējuma tiesībām, kas pirms obligātās strīdu noregulēšanas procedūras uzsākšanas tika uzsākta pret maksātnespējīgu parādnieku, tiek izbeigta, uzsākot otro no minētajām procedūrām, un to drīkst turpināt, tikai pamatojoties uz obligāto strīdu noregulēšanas procedūru veicošās tiesas lēmumu — tiesību aktos noteikts, ka tas ir pamats procedūras attiecībā uz piespiedu izpildi vai aizturējuma prasībām turpināšanas pamats.

Bankrota procedūras uzsākšanai ir šādas tiesiskās sekas uz procedūru saistībā ar piespiedu izpildi vai aizturējuma tiesībām, kas pirms bankrota procedūras uzsākšanas tika uzsākta pret maksātnespējīgu parādnieku:

ja procedūrā saistībā ar piespiedu izpildi vai aizturējuma tiesībām attiecībā uz kustamu vai nekustamu īpašumu kreditors pirms bankrota procedūras uzsākšanas vēl nav ieguvis nošķiršanas tiesības, procedūra saistībā ar piespiedu izpildi vai aizturējuma tiesībām tiek apturēta, uzsākot bankrota procedūru; ja procedūrā saistībā ar piespiedu izpildi vai aizturējuma tiesībām attiecībā uz kustamu vai nekustamu īpašumu kreditors pirms bankrota procedūras uzsākšanas ir ieguvis nošķiršanas tiesības un ja īpašums, kas ir nošķiršanas tiesību subjekts, pirms bankrota procedūras uzsākšanas vēl nav pārdots, procedūra saistībā ar piespiedu izpildi vai aizturējuma tiesībām tiek apturēta, uzsākot bankrota procedūru;

ja kreditors procedūrā saistībā ar piespiedu izpildi pirms bankrota procedūras uzsākšanas iegūst nošķiršanas tiesības un ja īpašums, kas ir nošķiršanas tiesību subjekts, ir pārdots piespiedu izpildes procedūrā, bankrota procedūras uzsākšana neietekmē piespiedu izpildes procedūru;

procedūra saistībā ar pagaidu noregulējuma vai prejudiciālu pasākumu tiek apturēta, uzsākot bankrota procedūru, un visas šajā procedūrā veiktās darbības tiek anulētas.

Procedūra attiecībā uz piespiedu izpildi vai aizturējuma tiesībām, kas pirms preventīvās pārstrukturēšanas procedūras uzsākšanas tika uzsākta pret parādnieku, lai panāktu piespiedu izpildi vai nodrošinātu finanšu prasījumu, kurš ir preventīvās pārstrukturēšanas subjekts, tiek izbeigta, uzsākot preventīvās pārstrukturēšanas procedūru. Izpildes tiesa lemj par procedūras saistībā ar piespiedu izpildi vai aizturējuma tiesībām izbeigšanu, saņemot parādnieka lūgumrakstu.

Bankrota procedūru apvienošanas princips

Kreditors par savu prasījumu saistībā ar pienākuma izpildi, kas izrietēja no attiecībām ar bankrotējušo parādnieku pirms bankrota procedūras uzsākšanas, var paziņot tikai bankrota procedūrā pret šo parādnieku un saskaņā ar procedūras noteikumiem (noteikumiem par prasījumu paziņošanu un pārbaudīšanu, norādījumiem par tiesvedību (lietas ierosināšanu) attiecībā uz apstrīdētajiem prasījumiem u. c.).

8 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē tādu procedūru turpināšanu, kas ir tiesvedībā maksātnespējas procedūras sākšanas brīdī?

Ja kreditors ir ierosinājis lietu, lai pamatotu prasījumu pirms bankrota procedūras, tiesvedība tiek apturēta, pamatojoties uz Civilprocesa likumu (*Zakon o pravdnem postopku*). Kreditoram, kas ierosinājis lietu pirms bankrota procedūras uzsākšanas, jāpaziņo par savu prasījumu bankrota procedūras laikā. Dienā, kad tiek publicēts lēmums par prasījumu pārbaudi, pamatojums, saskaņā ar kuru lieta tika apturēta bankrota procedūras rezultātā, vairs nav spēkā. Ja kreditora prasījums tiek atzīts, tā likumīgā interese izskatīt lietu saistībā ar šo prasījumu vairs nav spēkā, un tiesvedība tiek apturēta. Kreditoram tiek maksāta proporcionāla daļa, kas līdzvērtīga citiem kreditoriem, kuru nenodrošinātie parastie prasījumi tika atzīti bankrota procedūrā.

Ja administrators bankrota procedūrā apstrīd kreditora prasījumu, kreditoram viena mēneša laikā pēc lēmuma par prasījumu pārbaudi publicēšanas jāiesniedz lūgumraksts par apturētās lietas turpināšanu. Tādā gadījumā lietā iesaistītajam kreditoram tikai jāpamato prasījuma pastāvēšana. Ja kreditora prasījumu apstrīdējis cits kreditors, kreditoram viena mēneša laikā pēc lēmuma par prasījumu pārbaudi publicēšanas jāizvērs lieta, lai ietvertu kreditoru, kas apstrīd prasījumu kā jauns atbildētājs. Ja tā prasījums lietā tiek pamatots, kreditoram tiek samaksāta proporcionāla daļa, kas līdzvērtīga citiem kreditoriem, kuru nenodrošinātie parastie prasījumi tika atzīti bankrota procedūrā.

9 Kādas galvenās iezīmes raksturo kreditoru dalību maksātnespējas procedūrā?

Galvenajā maksātnespējas procedūrā procesuālās darbības var veikt jebkurš procedūrā iesaistītais kreditors, kas vēlas pamatot savu prasījumu pret maksātnespējīgo parādnieku. Parasti ikvienam kreditoram (kā pusei) maksātnespējas procedūrā ir tiesības pārsūdzēt jebkuru tiesas lēmumu, izņemot gadījumus, kad tiesību akti nosaka, ka konkrēta lēmuma pārsūdzību var iesniegt tikai noteiktas puses. Pārsūdzība jāiesniedz 15 dienu laikā. 15 dienu periods personām, kurām lēmums jāpaziņo saskaņā ar *ZFPPIP*, sākas ar lēmuma paziņošanas dienu; citām personām 15 dienu periods sākas ar lēmuma publicēšanas dienu.

Maksātnespējas procedūrā kreditors var arī veikt procesuālās darbības ar kreditoru komitejas starpniecību, kas kā kreditoru struktūra darbojas visu kreditoru — procedūras pušu — interesēs un ir pilnvarota veikt tiesību aktos noteiktās procesuālās darbības. Kreditoru komiteja tiek izveidota obligātajā strīdu noregulēšanas procedūrā; bankrota procedūrā tā tiek izveidota tikai pēc kreditoru pieprasījuma.

Obligātā strīdu noregulēšanas procedūra

Kreditoru komiteja

Obligātajā strīdu noregulēšanas procedūrā tiesa izveido kreditoru komiteju, kurai tās tiesību un pilnvaru izmantošanas nolūkā ir tiesības pārbaudīt parādnieka komercdarbības uzskaites dokumentus (t. i., parādnieka darījumu un finansiālā stāvokļa pārbaude), lai aizsargātu kreditoru intereses un sniegtu priekšlikumus un atzinumu, kas nepieciešams kreditoru aizsargāšanai procedūras laikā. Obligātajā strīdu noregulēšanas procedūrā kreditoru komiteja nolūkā pārstrukturēt maksātnespējīgā parādnieka finanses var, ievērojot konkrētus juridiskos nosacījumus, pieņemt lēmumu par akciju kapitāla palielināšanu, veicot naudas līdzekļu iepludināšanu vai ieguldījumus natūrā, kas ir kreditora prasījumu pret maksātnespējīgo parādnieku priekšmets.

2013. gada grozījumi tiesību aktos, kas tika veikti, lai palīdzētu veikt efektīvu lielo un vidējo uzņēmumu finanšu pārstrukturēšanu, ietvēra īpašus noteikumus attiecībā uz obligātajām strīdu noregulēšanas procedūrām pret šādiem uzņēmumiem, kas ievērojami nostiprināja kreditoru pozīciju. Saskaņā ar 2016. gadā veikto tiesību aktu grozījumu šo procedūru noteikumi tiek izmantoti arī attiecībā uz mazajiem uzņēmumiem. Lai pareizi veiktu administratora uzdevumus obligātajā strīdu noregulēšanas procedūrā, nepieciešama plašāka pieredze un apmācības, un tāpēc, ieceļot administratoru, nav piemērojams noteikums par automātisku izvirzīšanas secību, un tiesa tā vietā izvēlas administratoru, pamatojoties uz tās vērtējumu. Ja kreditori saskaņā ar jauno juridisko noteikumu paši ierosina piespiedu obligāto strīdu noregulēšanas procedūru pret maksātnespējīgu parādnieku, tiesa ieceļ administratoru, ko ieteikuši lūgumraksta iesniedzēji. Saskaņā ar jauno sistēmu kreditoru komiteja var arī iecelt kreditoru pārstāvi. Tas ļauj kreditoru komitejai efektīvāk sekot parādnieka uzņēmuma darbībai un pārvaldības procesiem finanšu pārstrukturēšanas pasākumu īstenošanā, kas ir tās pilnvaru starpā (piemēram, uzņēmumu pārstrukturēšanas pasākumi, lai optimizētu uzņēmējdarbības izmaksas vai palielinātu uzņēmējdarbības efektivitāti). Kreditoru komitejas pilnvaras tika papildinātas, lai ietvertu iespēju, ka kreditoru komiteja var grozīt finanšu pārstrukturēšanas plānu.

Individuāla kreditora tiesiskās aizsardzības līdzekļi obligātajā strīdu noregulēšanas procedūrā

Ikviena kreditors vai administrators var iesniegt iebildumu pret obligāto strīdu noregulēšanas procedūru:

ja parādnieks nav maksātnespējīgs un var pilnībā un laikus samaksāt visas tā saistības;

ja maksātnespējīgais parādnieks var izpildīt tā saistības lielākā apmērā vai īsākā periodā nekā piedāvāts obligātās strīdu noregulēšanas priekšlikumā;

ja ir maz ticams, ka finanšu pārstrukturēšanas plāns ļaus parādniekam īstermiņā vai ilgtermiņā kļūt maksātnespējīgam;

ja ir maz ticams, ka kreditoriem, apstiprinot parādnieka ierosināto obligāto strīdu noregulēšanu, būs labvēlīgāki nosacījumi saistībā ar to prasījumu apmaksu nekā tad, ja tiktu uzsākta bankrota procedūra;

ja maksātnespējīgais parādnieks rīkojas pretrunā ar noteikumiem, kas ierobežo tā uzņēmējdarbību obligātās strīdu noregulēšanas procedūras laikā vai par vairāk nekā 15 dienām kavē darbinieku algu izmaksāšanu minimālajā apmērā vai nodokļu un iemaksu samaksu, kas parādniekam jāaprēķina un jāsamaksā vienlaikus ar darbinieku algu izmaksāšanu.

Ikviena kreditors, kuru ietekmē obligātā strīdu noregulēšana, var lūgt tiesai anulēt apstiprināto obligāto strīdu noregulēšanu, ja maksātnespējīgais parādnieks var pilnībā apmaksāt kreditora prasījumu. Lieta ar mērķi pamatot atcejamu prasījumu jāierosina sešu mēnešu laikā pēc prasījuma samaksas termiņa izbeigšanās, kā norādīts apstiprinātajā obligātajā strīdu noregulēšanā. Ikviena kreditors, kuru ietekmē obligātā strīdu noregulēšana, var lūgt tiesai anulēt apstiprināto obligāto strīdu noregulēšanu, ja tā tika panākta krāpnieciskā veidā. Lieta ar mērķi pamatot atcejamu prasījumu jāierosina divu gadu laikā pēc tam, kad lēmums par obligāto strīdu noregulēšanu kļuvis galīgs.

Bankrota procedūra

Kreditoru komiteja

Bankrota procedūrā kreditoru komitejai ir tiesības pārbaudīt visu dokumentāciju, kas bankrota procedūras laikā ir administratora rīcībā, un pārbaudīt dokumentāciju, kas administratoram jāglabā saistībā ar procedūru. Bankrota procedūrā kreditoru komiteja var sniegt savu:

atzinumu par bankrotējušā parādnieka nepieciešamās uzņēmējdarbības pabeigšanu;

piekrišanu attiecībā uz bankrotējušā parādnieka uzņēmējdarbības turpināšanu;

atzinumu par administratora ierosināto plānu attiecībā uz bankrota procedūras gaitu;

atzinumu par lēmumu pārdot īpašumu;

piekrišanu gadījumos, kad sākuma vai rezerves cena ir zemāka par pusi no īpašuma vērtības, kā noteikts, balstoties uz likvidācijas vērtību;

atzinumu par administratora veikto novērtējumu attiecībā uz bankrota procedūras izmaksām un tā grozījumu;

atzinumu par bankrota procedūras pabeigšanu.

Vienkāršotajā obligātajā strīdu noregulēšanā un preventīvajā pārstrukturēšanas procedūrā netiek veidota kreditoru komiteja.

10 Kādā veidā maksātnespējas administrators drīkst izmantot vai atsavināt parādnieka mantā ietilpstošus aktīvus?

Bankrota procedūrā administrators ir bankrotējušā parādnieka juridiskais pārstāvis, tādējādi tas ir pilnvarots pārvaldīt un pārdot maksātnespējas masu.

Bankrota administrators **pārvalda parādnieka īpašumu**, iznomājot bankrotējušā parādnieka īpašumu un palielinot bankrotējušā parādnieka monetāros aktīvus. Administrators var arī noslēgt tiesas vai ārpus tiesas izlīgumu, kam nepieciešams kreditoru komitejas atzinums un tiesas piekrišana. Pēc bankrota procedūras uzsākšanas bankrotējušā parādnieka īpašumu var izīrēt vai iznomāt tikai tad, ja tādā gadījumā netiek atlikta īpašuma pārdošana. Īres vai nomas līgumu var noslēgt tikai uz noteiktu laiku un ne ilgāk par vienu gadu. Administrators ar tiesas piekrišanu var nomnieka labā noteikt prioritātes iegādes tiesības attiecībā uz īpašumu, kas ir nomas priekšmets.

Administratoram ir saistoši tiesību akti attiecībā uz bankrotējušā parādnieka monetāro aktīvu investēšanu. Monetāros aktīvus var investēt tikai Slovēnijas Republikas vai citas ES dalībvalsts, Eiropas Centrālās bankas, Slovēnijas bankas vai citas ES dalībvalsts centrālās bankas izdotos parāda vērtspapīros vai parāda vērtspapīros (izņemot pakārtotos vērtspapīrus), ko izdevušas bankas ar juridisko adresi Slovēnijas Republikā vai kredītiestādes ar galveno mītni citā ES dalībvalstī. Bankas naudas noguldījumus var veikt tikai bankā ar juridisko adresi Slovēnijas Republikā vai kredītiestādē ar juridisko adresi citā ES dalībvalstī.

Pārdošanas ietvaros bankrota administrators var pārdot bankrotējušā parādnieka īpašumu, pieprasīt prasījumu apmierināšanu un veikt jebkuru citi tiesisku darbību tā īpašumtiesību pārdošanai. Līgumu par bankrotējušā parādnieka īpašuma pārdošanu var noslēgt, rīkojot publisku izsolu vai saistošu piedāvājumu konkursu. Tikai izņēmuma gadījumos līgumu var noslēgt, risinot tiešas sarunas ar pircēju. Pārdošana sākas ar (pirmo) tiesas lēmumu par pārdošanu. Tiesa izdod lēmumu par pārdošanu, saņemot administratora lūgumrakstu un pamatojoties uz kreditoru komitejas atzinumu. Ja īpašums, attiecībā uz kuru atsevišķam kreditoram ir prioritātes atmaksas tiesības (noteiktas aizturējuma tiesības), tiek pārdots, nepieciešams arī šī atsevišķā kreditora atzinums. Ar lēmumu, kura ietvaros tiesa pirmo reizi lemj par konkrēta īpašuma pārdošanu, tiesa lemj arī par:

1. pārdošanas metodi;
2. sākuma cenu publiskā izsolē vai rezerves cenu saistošā piedāvājumu konkursā;
3. noguldījuma apmēru.

Ja publiska izsole vai piedāvājumu konkurss saistībā ar konkrēta īpašuma pārdošanu, pamatojoties uz pirmo lēmumu par pārdošanu, nav veiksmīgs, tiesa turpmākā lēmumā par pārdošanu var:

- 1.

- vēlreiz nolemt, ka pārdošanai jānotiek publiskas izsoles vai saistoša piedāvājumu konkursa veidā,

- noteikt zemāku sākuma vai rezerves cenu nekā pirmā lēmuma gadījumā;

2. nolemt rīkot nesaistošu pārdošanas piedāvājumu konkursu tiešu sarunu veidā.

Tiesa nosaka rezerves cenu procedūrā, kurā pieņem saistošus piedāvājumus, pamatojoties uz noteikto īpašuma vērtību. Pirmajā lēmumā par pārdošanu rezerves cena nedrīkst būt zemāka par pusi no īpašuma vērtības, kā noteikts, balstoties uz tā likvidācijas vērtību. Turpmākā lēmumā par pārdošanu tiesa var noteikt sākuma vai rezerves cenu, kas ir zemāka par pusi no īpašuma vērtības, kā noteikts, pamatojoties uz tā likvidācijas vērtību, ja kreditoru komiteja vai atsevišķs kreditors dod savu piekrišanu.

11 Kādi prasījumi jāizvirza pret maksātnespējīgā parādnieka mantu un kādas darbības tiek veiktas ar prasījumiem, kuri rodas pēc maksātnespējas procedūras sākšanas?

Bankrota procedūrā kreditoriem jāpaziņo par to prasījumiem pret bankrotējušo parādnieku, kas tika izvirzīti pirms bankrota procedūras uzsākšanas, izņemot tos prasījumus, par kuriem saskaņā ar tiesību aktiem nav jāziņo. Kreditoram, kas atbild par bankrotējušā parādnieka saistībām, kā solidāri atbildīgam solidārajam parādniekam, garantijas devējam vai aizdevējam bankrota procedūrā jāpaziņo par viņa potenciālo regresa prasījumu, kas vēl nav celts pirms bankrota procedūras uzsākšanas saskaņā ar atliktu nosacījumu, ka kreditors saņem regresa prasījumu pret bankrotējušo parādnieku, pamatojoties uz prasījuma apmaksu, kura jāveic pēc bankrota procedūras uzsākšanas. Ja papildus bankrotējušajam parādniekam citi solidāri atbildīgi solidārie parādnieki vai garantijas devēji arī atbild par kreditora prasījuma apmierināšanu, kreditors bankrota procedūrā var paziņot un noteikt pilno prasījuma apmēru, līdz tas ir pilnībā samaksāts saskaņā ar rezolutīvu nosacījumu, kas tiek izpildīts, kad kreditora prasījumu apmaksā cits solidāri atbildīgs solidārais parādnieks vai garantijas devējs. Ja kreditors nokavē paziņošanas termiņu, tā prasījums pret bankrotējušo parādnieku vairs nav spēkā, un tiesa noraida novēloto prasījuma paziņojumu.

Bankrota procedūrā **nav nepieciešams paziņot par prioritātes prasījumiem** attiecībā uz algu izmaksu un algas kompensācijām darbiniekiem, kuru darbs vairs nav nepieciešams bankrota procedūras uzsākšanas dēļ, par periodu no bankrota procedūras uzsākšanas līdz paziņošanas perioda beigām, kā arī atlaišanas pabalstiem darbiniekiem, kuru darba līgumus izbeidzis administrators, jo to darbs vairs nav nepieciešams bankrota procedūras uzsākšanas dēļ vai šīs procedūras laikā. Netiek ziņots arī par noteiktiem prasījumiem attiecībā uz nodokļu aprēķinu un nomaksu.

Ja **prasījumu nodrošina nošķiršanas tiesības**, kreditoram bankrota procedūrā jāpaziņo par šo nodrošināto prasījumu, paziņojot arī par nošķiršanas tiesībām. Ja saskaņā ar bankrota procedūras uzsākšanas brīdī pastāvošo situāciju ir reģistrētas bankrotējušā parādnieka īpašumtiesības attiecībā uz nekustamo īpašumu un šīs īpašumtiesības ierobežo reģistrēts hipotekārais kredīts vai maksimālais hipotekārais kredīts, kura reģistrācija bija spēkā pirms bankrota procedūras uzsākšanas, tiek uzskatīts, ka hipotekārais kredīts vai maksimālais hipotekārais kredīts un no tā izrietošais prasījums ir laikus reģistrēts bankrota procedūrā.

Kreditoriem jāpaziņo par to **izslēgšanas tiesībām**, kas tika iegūtas pirms bankrota procedūras uzsākšanas, trīs mēnešu laikā pēc paziņojuma par bankrota procedūras uzsākšanu publicēšanas. Ja kreditors nokavē izslēgšanas tiesību paziņošanas termiņu, izslēgšanas tiesības netiek izbeigtas. Ja administrators pārdod īpašumu, kas ir nepaziņotu izslēgšanas tiesību subjekts, kreditors, kuram pieder izslēgšanas tiesības, zaudē izslēgšanas tiesības, bet var pieprasīt no šī īpašuma pārdošanas iegūtās naudas izmaksu, atskaitot pārdošanas gaitā radušās izmaksas. Kreditoram, kuram pieder izslēgšanas tiesības, nav tiesību pieprasīt zaudējumu atlīdzību. Kreditors zaudē ekskluzīvās tiesības un tiesības uz naudas izmaksu, ja tas nepaziņo par tiesībām līdz pirmās vispārējās sadales plāna publicēšanai.

Bankrotējušā parādnieka saistības, kas radušās pēc tam, kad uzsākta bankrota procedūra (ar noteiktiem izņēmumiem), tiek uzskatītas par **procedūras izmaksām**. Tās tiek iedalītas:

- kārtējās izmaksās (piemēram, algas un citas kompensācijas pusēm, kas sniedz bankrota procedūrai nepieciešamos pakalpojumus, tai skaitā nodokļi un ieguldījumi, kas parādniekam jāaprēķina un jāsamaksā kopā ar šiem maksājumiem, administratora izmaksas; elektrības, ūdens, apkures, tālruna izmaksas un citas izmaksas saistībā ar uzņēmuma telpu izmantošanu bankrota procedūrai, apdrošināšanas prēmijas saistībā ar parādnieka īpašumā ietvertā īpašuma apdrošināšanu, publikāciju izmaksas, parādnieka tiesas izdevumu saistībā ar prasījumu apstrīdēšanu, grāmatvedības, administratīvās un citu bankrota procedūrai nepieciešamo pakalpojumu izmaksas u. c.);

- neregulārajās izmaksās (obligātās strīdu noregulēšanas procedūras laikā celto prasījumu apmaksu, saistību izpilde, pamatojoties uz savstarpēji nepildītiem divpusējiem līgumiem, saistību izpilde ar mērķi pabeigt steidzamus tiesiskus darījumus un turpināt uzņēmējdarbību, īpašuma vērtēšanas un citu ar pārdošanu saistītu darbību izmaksas u. c.).

12 Kādi noteikumi reglamentē prasījumu iesniegšanu, pārbaudi un atzīšanu?

Paziņojot par prasījumu, kreditors iegūst tiesības veikt procesuālas darbības galvenās maksātnespējas procedūras ietvaros. Par prasījumiem jāpaziņo noteiktajā termiņā. Tiek ziņots tikai par prasījumiem, kas celti pirms maksātnespējas procedūras uzsākšanas.

Obligātajā strīdu noregulēšanas procedūrā ziņošana par prasījumiem un to pārbaude tiek veikta īpaši tāpēc, lai izvērtētu kreditora, kurš balsos par obligāto strīdu noregulēšanu, procesuālo leģitimitāti. Prasījumi jāiesniedz 30 dienu laikā pēc paziņojuma par procedūras uzsākšanu publicēšanas Slovēnijas Republikas Publisko juridisko ierakstu un saistīto pakalpojumu aģentūras (*AJPES*) tīmekļa lapās. Neziņojot vai ziņojot novēloti, kreditors nezaudē pašu prasījumu, bet tas zaudē balsstiesības.

Bankrota procedūrā ziņošana par prasījumiem un to pārbaude ir pamats, saskaņā ar kuru nosaka maksātnespējas masas sadali. Šādā procedūrā kreditoriem jāpaziņo par saviem prasījumiem trīs mēnešu laikā no dienas, kurā paziņojums par bankrota procedūras uzsākšanu tika publicēts *AJPES* tīmekļa lapās.

Personiskā bankrota gadījumā kreditors nezaudē prasījumu, ja par to tika paziņots pēc termiņa — administrators to pievieno papildu prasījumu sarakstam.

Kreditoram, pret kuru ierosināta lieta, kurā apstrīd bankrotējušā parādnieka tiesiskās darbības, viena mēneša laikā pēc lietas ierosināšanas bankrota procedūras laikā jāpaziņo par tā prasījumu kā nosacījuma prasījumu, kas tiks celts, ja galīgā lēmuma rezultātā notiks tiesvedība. Kreditoram jāiesniedz tā prasījums par zaudējumu atlīdzību administratora veiktās nomas līguma vai divpusēji nepildīta līguma izbeigšanas dēļ mēneša laikā pēc bankrotējušā parādnieka paziņojuma saņemšanas, kas izmanto savas izbeigšanas vai pārtraukšanas tiesības.

Prasījuma saturs

Paziņojumam par prasību maksātnespējas procedūrā jāietver:

1. summa, kas procedūras ietvaros atzīstama par prasījumu;
2. faktu apraksts, no kura izriet prasījuma pamatotība un ar to saistītie pierādījumi, tai skaitā iesniegtā dokumentācija.

Paziņojumam par prasījumu bankrota procedūrā jāietver arī informācija par bankas kontu, uz kuru tiks veikta prasījuma apmaksu. Ja kreditors pirms bankrota procedūras uzsākšanas ierosinājis lietu vai citu procedūru, tam jāietver arī informācija par tiesu vai citu kompetento iestādi, kuras priekšā notiek procedūra, kā arī jānorāda lietas atsauces numurs.

Prasījuma pārbaudes pieprasījumam jāietver:

1. prasījuma pamatsumma;
2. ja maksātnespējas procedūras kreditors papildus pamatsummai pieprasa procentus: visu par periodu no izpildes termiņa līdz maksātnespējas procedūras uzsākšanai aprēķināto procentu kapitalizētā summa; administratora prioritātes prasījumu gadījumā: aprēķinātā kapitalizētā procentu summa;

3. ja maksātnespējas procedūras kreditors papildus pamatsummai pieprasa segt izdevumus, kas radušies, cenšoties izpildīt prasījumu tiesā vai citā procedūrā, kas uzsākta pirms maksātnespējas procedūras uzsākšanas: šo izmaksu apmērs;
4. ja kreditors cenšas pamatot, ka prasījums ir prioritātes prasījums: skaidrs lūgumraksts, lai prasījumu sadales brīdī uzskatītu par prioritātes prasījumu;
5. ja kreditors cenšas pamatot, ka prasījums ir nosacījuma prasījums: skaidrs apstākļu apraksts, kuru rašanās nozīmē atlikta vai rezolutīva nosacījuma izpildi, ar kuru saistīts prasījums.

Maksātnespējas procedūrā kreditors viena pieteikuma ietvaros var iesniegt vairākus prasījumus.

Prasījumu pārbaudes procedūra

Prasījumu pārbaudes procedūrai ir trīs posmi.

1. Administratora paziņojums par iesniegtajiem prasījumiem

Administrators sniedz paziņojumu par prasījumu atzīšanu vai apstrīdēšanu, sagatavojot *pārbaudīto prasījumu pamatsarakstu (osnovni seznam preizkušenih terjatev)*. Sarakstā administrators pie katra prasījuma atzīmē, vai tas ir atzīts vai apstrīdēts. Tiesa publicē sarakstu maksātnespējas procedūru publikācijām paredzētajās tīmekļa lapās. Kreditori var iebilst pret visām kļūdām saistībā ar paziņotajiem prasījumiem, kas ietverti pamatsarakstā, 15 dienu laikā pēc tā publicēšanas, iesniedzot *iebildumu pret pamatsarakstu (ugovor proti osnovnem seznamu)*. Ja kreditora iebildums ir pamatots, administratoram jāizdod pamatsaraksta korekcija.

2. Kreditora paziņojums par citu kreditoru paziņotajiem prasījumiem

Ikviena kreditors, kas ir laikus procedūrā paziņojis par savu prasījumu, var iebilst pret citu kreditoru prasījumiem, iesniedzot *prasījumu apstrīdošu iebildumu (ugovor o prerekanju terjatev)*. Obligātajā strīdu noregulēšanas procedūrā kreditoram prasījumu apstrīdošs iebildums jāiesniedz 15 dienu laikā, bet bankrota procedūrā — viena mēneša laikā pēc pārbaudīto prasījumu pamatsaraksta publicēšanas. Personiskā bankrota procedūrā un obligātajā strīdu noregulēšanas procedūrā šādu iebildumu kā procedūras puse var iesniegt arī maksātnespējīgais parādnieks. Administrators iekļauj kreditoru un parādnieka paziņojumus par apstrīdētajiem prasījumiem *papildinātajā pārbaudīto prasījumu sarakstā (dopolnjeni seznam preizkušenih terjatev)*. Visas kļūdas saistībā ar iesniegtā iebilduma neizskatīšanu tiek norādītas iebildumā pret papildināto sarakstu.

3. Tiesas lēmums par prasījumu pārbaudi

Tiesa lemj par prasījumu pārbaudi, pieņemot *lēmumu par prasījumu pārbaudi (sklep o preizkusu terjatev)*. Pamatojoties uz lēmumu, administrators sagatavo *pārbaudīto prasījumu galīgo sarakstu (končni seznam preizkušenih terjatev)*, ko tiesa publicē kopā ar lēmumu par prasījumu pārbaudi.

Lēmumā par prasījumu pārbaudi tiesa lemj par iebildumiem, pārbaudītajiem un apstrīdētajiem prasījumiem, prasījumiem, kas visticamāk tiks pierādīti un to, kam jālūdz rīkoties citās procedūrās (t. i., lietās), lai pamatotu savu prasījumu. Lietas iesniegšanas termiņš ir viens mēnesis.

13 Kādi noteikumi regulē ieņēmumu sadali? Kā nosaka prasījumu un kreditoru tiesību hierarhiju?

Maksātnespējas masa ir bankrotējušā parādnieka īpašums, ko pārdod, lai segtu procedūras izmaksas un samaksātu kreditoru prasījumus. Tiesību aktos šķirti termini „parādnieka īpašums” un „īpašais parādnieka īpašums”. Īpašā maksātnespējas masa ir īpašums, uz kuru attiecas nošķiršanas tiesības vai monetārie aktīvi, kas iegūti, pārdodot šo īpašumu. Attiecībā uz visu īpašumu, uz kuru attiecas nošķiršanas tiesības, nepieciešams noteikt atsevišķu maksātnespējas masu un pārvaldīt šo īpašumu šķirti no īpašuma, kas ir vispārējās maksātnespējas masas daļa, un citiem īpašiem parādnieka īpašumiem piederoša īpašuma.

Maksātnespējas masas pārdotā daļa ir sadalāms īpašums, un tā ir paredzēta kreditoru prasījumu apmaksai. Vispārējais sadalāmais īpašums ir monetārie aktīvi, kas radušies, pārdodot vispārējo parādnieka mantu, atskaitot bankrota procedūras izmaksas. Īpašais sadalāmais īpašums ir monetārie aktīvi, kas radušies, pārdodot īpašo parādnieka mantu, atskaitot šīs pārdošanas izmaksas.

Attiecībā uz prioritātes maksājumu bankrota procedūrā kreditoru prasījumi, kas celti pirms procedūras uzsākšanas, tiek klasificēti šādi:

nodrošināti prasījumi, kuru apmaksu nodrošina nošķiršanas tiesības, kas ietver tiesības uz prasījuma prioritātes maksājumu no konkrēta īpašuma; nenodrošināti prasījumi, kuru starpā vispirms tiek samaksāti prioritātes prasījumi, tad — parastie prasījumi, pēc tam — pakārtotie prasījumi un visbeidzot — uzņēmumu tiesības.

Nodrošināti prasījumi ir prasījumi, kuru apmaksu nodrošina nošķiršanas tiesības. Nošķiršanas tiesības ir jebkuras tiesības, kas ietver tiesības uz prasījuma prioritātes maksājumu no konkrēta īpašuma. Visbiežāk sastopamās nošķiršanas tiesības ir aizturējuma tiesības. Bankrota procedūrā nodrošinātos prasījumus samaksā prioritāti no naudas, kas iegūta, pārdodot īpašumu, uz kuru attiecās nošķiršanas tiesības.

Nenodrošināti prasījumi ir prasījumi, kurus nenodrošina nošķiršanas tiesības. Šie prasījumi ir pakārtoti nodrošināto prasījumu atmaksāšanai, veicot apmaksu no īpašuma, uz kuru attiecās nošķiršanas tiesības. Maksājumi no atlikušā īpašuma tiek maksāti šādā secībā: 1) prioritātes prasījumi, 2) parastie prasījumi un 3) visi pakārtotie prasījumi.

Prioritātes prasījumi ir tie (nenodrošinātie) prasījumi, kas saskaņā ar tiesību aktos noteikto jāsamaksā prioritāri, pirms parasto (nenodrošināto) prasījumu apmaksas (piemēram, algas un algas kompensācija par pēdējiem sešiem mēnešiem pirms maksātnespējas procedūras uzsākšanas, atļaušanas pabalsti darbiniekiem, neveiktās iemaksas u. c.). Ja bankrota procedūra uzsākta, jo obligātā strīdu noregulēšanas procedūra bijusi neveiksmīga, prasījumiem, kas celti obligātās strīdu noregulēšanas procedūras laikā, ir absolūta prioritāte, un tie tiek samaksāti pirms prioritātes prasījumu apmaksas;

parastie prasījumi ir nenodrošināti prasījumi, kas nav ne prioritātes, ne pakārtoti prasījumi;

pakārtoti prasījumi ir nenodrošināti prasījumi, kas tiek samaksāti tikai pēc tam, kad apmaksāti visi nenodrošinātie prasījumi pret parādnieku, pamatojoties uz tiesiskām attiecībām starp kreditoru un parādnieku, ja parādnieks kļūst maksātnespējīgs. Obligātā strīdu noregulēšanā pakārtotus prasījumus var pārveidot par īpašumtiesību daļu. Ja prasījumi netiek pārskaitīti kā iemaksa natūrā, apstiprināta obligātā strīdu noregulēšana tos izbeidz.

Uzņēmumu tiesībām, kapitāldaļām vai uzņēmumu akcijām nav saistību tiesību pazīmes (juridiskais raksturs), un tās sniedz akcionāriem vai kapitāla daļas īpašniekiem tiesības uz proporcionālu atlikušā parādnieka īpašuma daļu.

Pirms maksājumu veikšanas kreditoriem no maksātnespējas masas (sadalāmā īpašuma) tiek atskaitīta summa, kas nepieciešama bankrota procedūras izmaksu segšanai. Kreditoriem tiek maksāts šādā secībā: nošķiršanas kreditoriem, kuru prasījumu nodrošina nošķiršanas tiesības (piemēram, hipotekārais kredīts), ir pirmie, kam samaksā no īpašuma, uz kuru attiecās nodrošinājums (īpašs sadalāms īpašums). Saskaņā ar tiesību aktos izklāstītajiem noteikumiem par uzņēmējdarbības ierobežošanu obligātās strīdu noregulēšanas procedūras laikā kreditori ar prasījumiem saskaņā ar līgumiem vai citiem tiesiskiem darījumiem, ko bankrotējušais parādnieks noslēdza periodā no obligātās strīdu noregulēšanas procedūras uzsākšanas līdz bankrota procedūras uzsākšanai, ir pirmie, kam samaksā no vispārējā sadalāmā īpašuma. Pēc tam tiek maksāts kreditoriem ar privilēģētiem prasījumiem (darbiniekiem) un visbeidzot — citiem kreditoriem — kreditoriem ar nenodrošinātiem parastiem prasījumiem un kreditoriem ar pakārtotiem prasījumiem. Visa pārdotā īpašuma atlikusī daļa tiek sadalīta akcionāru starpā.

14 Kādi ir maksātnespējas procedūras izbeigšanas nosacījumi un sekas (jo īpaši, to izbeidzot ar mierlīgumu)?

Obligātā strīdu noregulēšanas procedūra

Obligātā strīdu noregulēšana, par ko panākta vienošanās kreditoru balsojumā, jāapstiprina arī tiesai. Lēmumā par obligāto strīdu noregulēšanu tiesa:

1. lemj, vai apstiprināt obligāto strīdu noregulēšanu;
2. nosaka apstiprinātās noregulēšanas saturu, norādot:

- kreditoru prasījumu maksājumu procentuālo daļu;

- to apmaksas termiņus;

- kreditoru prasījumu procentu likmi periodā no obligātās strīdu noregulēšanas procedūras līdz to apmaksas termiņa beigām;

3. Iemj, kādi prasījumi ir pārbaudīti obligātajā strīdu noregulēšanas procedūrā;

4. izdod parādniekam rīkojumu samaksāt kreditoru prasījumus, kas pārbaudīti obligātajā strīdu noregulēšanas procedūrā — proporcijās, termiņos un ar procentu likmēm, kas noteiktas apstiprinātajā obligātajā strīdu noregulēšanā.

Procedūrā piemērojams absolūtās prioritātes noteikums. Parādnieka uzņēmuma finanšu pārstrukturēšanas īstenošana obligātajā strīdu noregulēšanas procedūrā nozīmē to, ka:

parādnieka akcionāri var paturēt tikai to parādnieka akciju kapitāla daļu, kas atbilst parādnieka īpašuma atlikušajai daļai, ko tie saņēmtu, ja tiktu uzsākta bankrota procedūra pret parādnieku;

kreditoriem jānodrošina labvēlīgāki nosacījumi to prasījumu apmaksai nekā tad, ja tiktu uzsākta bankrota procedūra pret parādnieku, ņemot vērā prioritātes kārtību un citus prioritātes, parasto un pakārtoto prasījumu, kā arī nodrošināto prasījumu apmaksas noteikumus bankrota procedūrā;

parādnieka uzņēmuma vai tā rentablās daļas darbība tiek turpināta.

Finanšu pārstrukturēšana tiek veikta, parādniekam lūdzot kreditorus vienoties par to parasto prasījumu samazināšanu vai to apmaksas atlikšanu.

Parādniekam jāpiedāvā visiem kreditoriem līdzvērtīga to parasto prasījumu maksājuma procentuālā daļa, vienādu to apmaksas termiņus un vienādu procentu likmi no obligātās strīdu noregulēšanas procedūras līdz to apmaksas termiņa beigām. Ja parādnieks ir kapitālsabiedrība, parādnieks var prasīt kreditoram izvēlēties:

piekrist tā parasto prasījumu samazinājumam un apmaksas termiņa atlikšanai;

pārskaitīt prasījumus parādniekam kā iemaksu natūrā, pamatojoties uz parādnieka akciju kapitāla palielināšanos (*parāda maiņa pret pašu kapitālu*).

Obligātā strīdu noregulēšana neietekmē prioritātes prasījumus vai izslēgtās tiesības. Pakārtoti prasījumi tiek izbeigti. Nodrošinātus prasījumus var pārstrukturēt tikai brīvprātīgi obligātajā strīdu noregulēšanā. **Obligātajā strīdu noregulēšanas procedūrā attiecībā uz lieliem, vidējiem vai maziem uzņēmumiem** nodrošinātus prasījumus var pārstrukturēt, atliekot periodu līdz beigu termiņam vai samazinot procentu likmi tādā nozīmē, ka 75 % vairākuma lēmums attiecas arī uz tiem kreditoriem, kam ir nošķiršanas tiesības un kas nebalsoja par obligāto strīdu noregulēšanu. Šajā procedūrā parādnieka uzņēmuma rentablās daļas izslēgšana cita uzņēmuma labā (*jaunu uzņēmumu izdalīšana no jau esošiem uzņēmumiem*) ir iespējama kā finanšu pārstrukturēšanas pasākums. Ir atļauts arī pārstrukturēt nošķiršanas tiesības kopīgās nošķiršanas tiesībās (nepieciešams 85 % vairākums).

Bankrota procedūra pret juridisku personu

Bankrota procedūru īsteno ar mērķi pārdot maksātspējas masu un samaksāt kreditoriem. Parasti līgumu par bankrotējušā parādnieka īpašuma pārdošanu var noslēgt, pamatojoties uz publisku izsoli vai saistošu piedāvājumu konkursu. Publisku izsoli var organizēt, palielinot sākuma cenu vai samazinot sākuma cenu. Bankrota procedūrā uzņēmuma uzņēmējdarbību vai darbību var saglabāt, pārdodot uzņēmumu publiskā izsolē kā struktūrvienību vai pārdodot tā rentablās daļas (*uzņēmuma pārdošana, turpinot uzņēmējdarbību*).

Pirms maksājumu veikšanas kreditoriem no parādnieka īpašuma tiek atskaitīta summa, kas nepieciešama bankrota procedūras izmaksu segšanai.

Kreditoriem tiek maksāts šādā secībā: nošķiršanas kreditori, kuru prasījumu nodrošināja nošķiršanas tiesības (piemēram, hipotekārais kredīts), ir pirmie, kuriem tiek samaksāts no īpašuma, uz kuru attiecas nodrošinājums; pēc tam saskaņā ar tiesību aktos izklāstītajiem noteikumiem par uzņēmējdarbības ierobežošanu obligātās strīdu noregulēšanas laikā tiek samaksāts kreditoriem ar prasījumiem saskaņā ar līgumiem vai citiem tiesiskiem darījumiem, ko bankrotējušais parādnieks noslēdza periodā no obligātās strīdu noregulēšanas procedūras uzsākšanas līdz bankrota procedūras uzsākšanai; tad tiek samaksāts kreditoriem ar privilēģētiem prasījumiem (darbiniekiem) un pēc tam — citiem kreditoriem — kreditoriem ar nenodrošinātiem parastiem prasījumiem un kreditoriem ar pakārtotiem prasījumiem. Visa pārdotā īpašuma atlikusi daļa tiek sadalīta akcionāru starpā.

Personiskais bankrots

Tāpat kā ar juridiskām personām saistīta bankrota procedūra, personiskā bankrota procedūra tiek veikta proporcionālai un vienlaicīgai visu kreditoru prasījumu apmaksai. Tādējādi kreditoriem tiek proporcionāli un vienlaicīgi samaksāts, izmantojot parādnieka īpašumu. Maksātspējas masa ietver visu personas ar pārlieku lielām parādsaistībām īpašumu bankrota procedūras uzsākšanas brīdī, ja vien tas netiek izslēgts no izpildes saskaņā ar Likumu par sprieduma izpildi civillietās un prasību nodrošināšanu (*Zakon o izvršbi in zavarovanju*). Ņemot vērā, ka fiziska persona atšķirībā no juridiskas personas nebeidz pastāvēt, noslēdzoties bankrota procedūrai, bankrota procedūrā nesamaksātie kreditoru prasījumi netiek izbeigti. Pretstatā kreditoru prasījumiem juridiskas personas bankrota procedūrā prasījumu izpilde personiskā bankrota procedūrā nebeidzas, izbeidzot bankrota procedūru. Lēmums par personiskā bankrota procedūras izbeigšanu, kas ietver nesamaksāto atzīto prasījumu sarakstu, ir līdzeklis, ar kura palīdzību samaksu nesaņēmušie kreditori var panākt šo prasījumu izpildi.

Lai bankrotējušais parādnieks tiktu atbrīvots no pienākumiem, tam dota iespēja iesniegt lūgumrakstu, pirms tiek izdots lēmums par personiskā bankrota procedūras izbeigšanu, lūdzot atbrīvojumu no tā pienākumiem, kuri radušies pirms personiskā bankrota procedūras uzsākšanas un netiks apmaksāti saskaņā ar šo procedūru. Ja bankrotējušais parādnieks iesniedz lūgumrakstu saistībā ar atbrīvojumu no pienākumiem un ja procedūra saistībā ar atbrīvojumu no pienākumiem pēc pabeigtā pārbaudes perioda tiek veiksmīgi izbeigta, daļa tā pienākumu, kuru izpildi citādi varētu panākt, pamatojoties uz lēmumu par bankrota procedūras izbeigšanu, tiek atcelta, tādējādi tiek atņemtas kreditoru tiesības panākt to izpildi tiesā.

Pat tad, ja atbrīvojums no pienākumiem ir labvēlīgs parādniekam, atbrīvojums neietekmē šādu veidu parādnieka pienākumus:

1. darbinieku prioritātes tiesības;
2. prasījumus pret bankrotējušo parādnieku, balstoties uz tiesisko nodrošinājumu, to zaudējumu kompensāciju, kas radušies samazinātas pamatdarbības, pasliktinātas vai zaudētas darbības dēļ, kā arī kompensāciju attiecībā uz zaudētiem uzturīdzekļiem tos nodrošināošās personas nāves dēļ;
3. prasījumus attiecībā uz naudas sodiem vai finansiālām priekšrocībām, kas iegūtas, veicot kriminālprocesā noteiktu noziedzīgu darbību;
4. prasījumus, uz kuriem attiecas soda noteikšanas nosacīta atlikšana, kas ir atkarīga no finansiālajām priekšrocībām, kuras iegūtas noziedzīgā nodarījuma rezultātā vai no kompensācijas par zaudējumiem, ko radījis noziedzīgais nodarījums;
5. prasījumus attiecībā uz naudas sodiem vai finansiālu priekšrocību atgūšanu, ja šīs priekšrocības iegūtas sīka kriminālpārkāpuma rezultātā, par ko ir taisīts spriedums;
6. prasījumus attiecībā uz nelikumīgi iegūtu īpašumu;
7. prasījumus attiecībā uz kompensācijas par zaudējumiem, kas radušies netīši vai rupjas nolaidības dēļ, nodrošināšanu.

15 Kādas ir kreditoru tiesības pēc maksātspējas procedūras izbeigšanas?

Obligātā strīdu noregulēšanas procedūra tiek izbeigta ar galīgo tiesas lēmumu, kurā apstiprināta obligātā strīdu noregulēšana.

Ikviena kreditors, kura prasījumu ietekmē apstiprinātā obligātā strīdu noregulēšana, var lūgt tiesai anulēt apstiprināto obligāto strīdu noregulēšanu, ja maksātspējīgais parādnieks var daļēji vai pilnībā apmaksāt šādu kreditoru parastos prasījumus. Lieta ar mērķi pamatot atceļamu prasījumu jāierosina sešu mēnešu laikā pēc prasījuma apmaksas termiņa izbeigšanās, kā norādīts apstiprinātajā obligātajā strīdu noregulēšanā.

Ikviens kreditors, kuru ietekmē obligātā strīdu noregulēšana, var lūgt tiesai anulēt apstiprināto obligāto strīdu noregulēšanu, ja tā tika panākta krāpnieciskā veidā.

Lieta ar mērķi pamatot atcejamu prasījumu jāierosina divu gadu laikā pēc tam, kad lēmums par obligātās strīdu noregulēšanas apstiprināšanu ir kļuvis galīgs. Tiesa, kas izdevusi obligāto strīdu noregulēšanu apstiprinošu lēmumu, ir kompetenta lemt par lietu.

Lēmumā, ar kuru tiesa atceļ apstiprināto obligāto strīdu noregulēšanu, tiesa var dot parādniekam rīkojumu tiesas norādītajā periodā, kas nedrīkst pārsniegt vienu gadu pēc tam, kad lēmums kļuvis galīgs, samaksāt jebkuru prasījumu nesamaksāto daļu, ko ietekmēja apstiprinātā obligātā strīdu noregulēšana.

Bankrota procedūras pret juridisku personu izbeigšana

Bankrota procedūra pret juridisku personu tiek izbeigta ar lēmumu par bankrota procedūras izbeigšanu. Tiesa izdod šo lēmumu, pamatojoties uz administratora galīgo ziņojumu, kas tiek sagatavots pēc tam, kad administrators pabeidzis visas tiesību aktos noteiktās darbības, kā arī pamatojoties uz kreditoru komitejas atzinumu. Administratoram jāiesniedz galīgais ziņojums tiesai viena mēneša laikā pēc galīgās sadales pabeigšanas.

Ja bankrotējušajam parādniekam piederošais īpašums tiek atklāts pēc tam, kad tiesa ir izdevusi lēmumu par bankrota procedūras izbeigšanu, bankrota procedūru pret parādnieku var uzsākt attiecībā uz vēlāk atklāto īpašumu pēc tā kreditora pieprasījuma, kuram bija tiesības veikt procesuālās darbības bankrota procedūrā pret parādnieku un kura daļības tiesības neizbeidzās pirms bankrota procedūras beigām vai pēc bankrotējušā parādnieka akcionāra pieprasījuma.

Personiskā bankrota izbeigšana

Personiskais bankrots tiek izbeigts saskaņā ar lēmumu par bankrota procedūras izbeigšanu.

Ja **atbrīvojums no pienākumiem tika piešķirts** parādniekam ar personisko bankrotu, ikviens kreditors, kura prasījumu ietekmē galīgais lēmums par atbrīvojumu no pienākumiem, var lūgt tiesai atcelt atbrīvojumu no pienākumiem, uz kuru attiecas lēmums, ja parādnieks panāca lēmumu par atbrīvojumu no pienākumiem, slēpjot vai norādot nepatiesu informāciju par savu īpašumu, vai īstenojot cita veida krāpšanu. Lieta jāierosina trīs gadu laikā pēc tam, kad lēmums par atbrīvojumu no pienākumiem kļuvis galīgs (*ZFPIP* 411. pants). Kreditori, kas pēc tam, kad lēmums par atbrīvojumu kļuvis galīgs, atklāj parādnieka īpašumu, kas parādniekam piederējis pirms lēmuma par atbrīvojumu no pienākumiem panākšanas (un ticis slēpts), var lūgt atcelt atbrīvojumu no pienākumiem, pieprasot uzsākt bankrota procedūru attiecībā uz šo īpašumu. Šajā gadījumā lieta saistībā ar atbrīvojumu no pienākumiem nav jāierosina trīs gadu termiņā.

16 Kurš sedz maksātnespējas procedūrā radušās izmaksas un izdevumus?

Ikvienam kreditoram pašam jāsedz savas izmaksas saistībā ar daļību **maksātnespējas procedūrā**.

Obligātajā strīdu noregulēšanas procedūrā, kas tika uzsākta saskaņā ar parādnieka iesniegto lūgumrakstu, procedūras izmaksas un visus citus izdevumus sedz parādnieks.

Obligātajā strīdu noregulēšanas procedūrā pret lieliem, vidējiem vai maziem uzņēmumiem, kas tika uzsākta saskaņā ar kreditoru iesniegto lūgumrakstu,

sākotnējās procedūras izmaksas sedz procedūras lūgumraksta iesniedzējs. Šajā procedūrā lūgumraksta iesniedzējs arī sedz ar administratora maksām saistītās izmaksas. Parādnieks, pret kuru ierosināta procedūra, sedz arī izmaksas, kas radušās saistībā ar šādiem maksājumiem:

- saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti ar kvalificētiem juridiskajiem un finanšu padomniekiem, par juridisku un finanšu pakalpojumu sniegšanu, kas nepieciešami, lai sagatavotu ziņojumu par parādnieka finanšu stāvokli un darbībām, finanšu pārstrukturēšanas plānu un citiem dokumentiem, kas jāiesniedz kā daļa no priekšlikuma par obligāto strīdu noregulēšanu;

- saskaņā ar līgumu ar revidentu par finanšu stāvokļa ziņojuma un parādnieka darbību revīziju;

- saskaņā ar līgumu ar pilnvarotu vērtētāju, lai pārskatītu finanšu pārstrukturēšanas plānu.

Bankrota procedūrā procedūras izmaksas un procedūras laikā radušos izdevumus iekasē no maksātnespējas masas, pirms no sadalāmā īpašuma ir samaksāti prasījumi. Ja lūgumrakstu par bankrota procedūras uzsākšanu iesniedz kreditors, kreditoram jāveic noguldījums, lai segtu bankrota procedūras sākotnējās izmaksas, paturot tiesības atgūt samaksāto avansa maksājumu saskaņā ar noteikumiem par bankrota procedūras izmaksu segšanu.

Preventīvajā pārstrukturēšanas procedūrā parādniekam jāatmaksā tā proporcionālā procedūrā piedalījušos kreditoru izmaksu daļa, ko saskaņā ar vispāratzītu uzņēmējdarbības praksi parasti sedz parādnieks. Parādnieks un kreditori līgumā par finanšu pārstrukturēšanu vienojas par šo izmaksu atgūšanu.

17 Kādi noteikumi reglamentē kreditoru kopumam kaitējošu juridisku aktu spēkā neesību, atzīšanu par spēkā neesošiem vai neizpildāmību?

Atcelšanas nosacījumi

Kreditoriem un bankrota administratoram ir tiesības apstrīdēt parādnieka tiesisko darbību. Lietu vai iebildumu iesniedz pret personu, kuras labā tika veikta atcejamā darbība.

Apstrīdēt var visas tiesiskās darbības (tai skaitā bezdarbību), kuru rezultātā maksājumi bankrota kreditoriem bija nevienlīdzīgi vai tika samazināti, vai konkrētam kreditoram radīti labvēlīgāki apstākļi (sniedzot priekšrocības kreditoriem jeb tā dēvētais **objektīvais atcelšanas elements**). Veicot apstrīdēšanu, iesniedzējam jāpierāda, ka puse, kuras labā tika veikta atcejamā darbība zināja vai tai bija jāzina par parādnieka sliktu finanšu stāvokli (**subjektīvais atcelšanas elements**). Tiesību akti paredz normatīvas prezumpcijas, kad tiek uzskatīts, ka šis nosacījums ir izpildīts, un gadījumos, kad nav iespējams apstrīdēt tiesiskās darbības. Tiesību aktos norādīts arī pieteikuma saturs un detalizēti izklāstīta atcelšanas pieprasījuma metode.

Periods, kurā var veikt atcejamās darbības

Tiesiskās darbības, ko var apstrīdēt bankrota procedūrā, ir tās darbības, kas tika veiktas laikposmā no iepriekšējā gada pirms lūgumraksta par bankrota procedūras uzsākšanu iesniegšanas līdz bankrota procedūras uzsākšanai. Neapmaksātu tiesisko darbību (vai tiesiskās darbības ar neproporcionāli zemu atbilstīgo vērtību) var apstrīdēt, kad tā veikta laikposmā, kas sākas 36 mēnešus pirms pieprasījuma par bankrota procedūras uzsākšanu iesniegšanas un beidzas bankrota procedūras uzsākšanas brīdī. Lieta saistībā ar atcelšanu jāierosina 12 mēnešu laikā pēc tam, kad lēmums par bankrota procedūras uzsākšanu kļuvis galīgs.

Darbības, ko nevar apstrīdēt

Nav iespējams apstrīdēt tiesiskās darbības, ko bankrotējušais kreditors veicis obligātās strīdu noregulēšanas procedūras laikā, saskaņā ar juridiskajiem noteikumiem, kas piemērojami parādnieka uzņēmējdarbības veikšanai procedūras laikā; tiesiskās darbības, ko bankrotējušais parādnieks veicis, lai proporcionālās daļās samaksātu kreditoru prasījumus termiņos un ar procentu likmi, kas noteikta obligātajā strīdu noregulēšanā; maksājumus par pārvedu vekseliem vai čekiem, ja otrai pusei bija jāsaņem maksājums, lai bankrotējušais parādnieks nezaudētu atgūšanas tiesības attiecībā pret citu personu, kam uzlikts pienākums saskaņā ar pārvedu vekseli vai čeku.

Nevar apstrīdēt arī tiesiskās darbības, ko parādnieks veicis, lai samaksātu kreditoru prasījumus vai pildītu citus pienākumus saskaņā ar apstiprināto līgumu vai finanšu pārstrukturēšanu.

Personiskā bankrota īpašās iezīmes

Atcelšanas periods attiecībā uz neapmaksātām tiesiskām darbībām, ko bankrotējušais parādnieks veicis cieši saistītās personas labā, personiskā bankrota gadījumā ir pieci gadi. Šis noteikums ietver līgumus ar cieši saistītām fiziskām personām, kā arī ar juridiskām personām, kas ir saistītas ar bankrotējušo

parādnieku vai cieši saistītām fiziskām personām. Tās ir juridiskās personas, kuru ietvaros bankrotējušajam parādniekam vai ar parādnieku cieši saistītajām personām atsevišķi vai kopā pieder vismaz 25 % liela parakstītā kapitāla daļa vai ir vismaz 25 % liela balsstiesību daļa vai tiesības norīkot un atsaukt personas, kas pilnvarotas pārstāvēt juridisko personu, vai šīs personas ir pilnvarotas pārstāvēt juridisko personu vai rīkoties ar to saistīto uzņēmumu labā.

Lapa atjaunināta: 23/05/2018

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.